

MOMENTOPNAMES VAN EEN WIJK DOORHEEN DE EEUWEN

Tracht de 4 kaarten van pagina 3 en 4 **chronologisch te ordenen**. Doe dit zo snel mogelijk, zonder jezelf teveel vragen te stellen. Geef aan elke kaart een nummer: 1 is de oudste, 4 is de meest hedendaagse.

Waarom heb je deze volgorde gekozen? Welke gegevens hebben je op weg geholpen? Of waarop heb je je gebaseerd om deze keuze te maken? Kruis uit onderstaande mogelijkheden deze aan die je geholpen hebben.

- ☐ het stratenpatroon
- ☐ de vorm/omtrek van de groene zones
- ☐ de kleuren
- ☐ de vorm van de omwallingen
- ☐
- ☐

2. Markeer met een fluostift op de kaart van vandaag (⊙) onderstaande straten:

- Ruysbroekstraat
- Keizerslaan en Cantersteen
- Regentlaan.
- de omtrek van het Koninsplein

- Zoek hun tracé op de drie andere kaarten en duid ze met dezelfde kleur aan.

- Op welke kaart bestaat het Koningsplein nog niet? ☐ kaart ❖ ☐ kaart ⚙ ☐ kaart ★

3. Hieronder vind je 4 teksten. Welke tekst hoort bij welke kaart? Teken het symbool van de juiste kaart bij de juiste tekst.

Momentopname van de wijk in 1572

De stad is dichtbebouwd. Kleine, houten huisjes zijn op elkaar gepakt langs smalle kronkelstraatjes. Het grondplan van de huizen is meestal lang en smal, soms met tuintjes aan de achterzijde die een binneneiland vormen.

Het Coudenbergpaleis is tegen de eerste omwalling aangebouwd. Achter het paleis, tussen de twee omwallingen, bevond zich het wildpark (warande) dat nog een heel natuurlijk karakter had.

In het westen vinden we het Hof van Naussau met zijn grote tuin.

Symbool:

Momentopname van de wijk in 1778

Het Koningsplein heeft het Coudenbergpaleis vervangen. Het plein heeft een rechthoekige vorm en is vrij gesloten. Het werd speciaal ontworpen om het standbeeld van Karel van Lotharingen te eren. Door de plaatsing van de paviljoenen en zijn gesloten gesloten karakter schermte het plein het standbeeld als het ware af van de rest van de stad.

De wijk rond het Koningsplein heeft nog steeds haar middeleeuwse aanschijn, behalve het park dat ook helemaal werd heraangelegd. Het park is nu strak afgelijnd. De paden van het park zijn zodanig aangelegd dat zij zich als het ware verder zetten in de stad.

De eerste omwalling is verdwenen. De tweede omwalling is versterkt met driehoekige bastions.

Symbool:

Momentopname van de wijk in 1910

Aan de noord-westelijke kant van het Koningsplein werd een hele wijk afgebroken. Een nieuwe straat die een bocht maakt, volgt zijn weg naar de benedenstad. De rest van het stratenplan blijft middeleeuws.

De omwalling is vervangen door brede lanen. Nieuwe wijken ontstaan aan de andere kant van de lanen. In het oosten vormen de straten van de nieuwe Leopoldswijk een strak dambordpatroon.

Het Koningsplein werd geopend in de richting van de Regentschapsstraat. Deze werd verlengd tot een lange, rechte straat dat een schitterend zicht biedt op het immense Justitiepaleis (buiten dit kaartje).

Symbol:

Momentopname van de wijk vandaag

Bozar is gedeeltelijk gebouwd op de plaats van de middeleeuwse Terarkenstraat en Isabellastraat.

Dankzij de verlenging en de bocht die de Ravensteinstraat maakt wordt de hellingsgraad van het traject naar de benedenstad verzacht.

Het Centraal Station is langs de Kunstberg opgetrokken.

Het Hof van Nassau is afgebroken (behalve de kapel) en vervangen door de bibliotheek.

Symbol:

- Schrijf bij elke **kaart** de juiste **legende** in het kader.

- G. Braun et Fr. Hogenberg, Plan van Brussel (detail), 1572.
- J.J.F. de Ferraris, Kaart van de Oostenrijkse Nederlanden (detail), 1771-1778.
- 'Carte de service des environs de Bruxelles' (detail), 1900 à 1910, Koninklijk archief
- Groot Brussel: stratenplan (detail), de rouck geocart, sd. (straten vandaag)

4. De oude Steenweg:

Op de 3 oude kaarten (★, ● et ❖) zie je de oude **Steenweg** in **oranje** gemarkeerd. Deze Steenweg was geplaveid en liep van oost naar west (van de bovenstad naar de benedenstad).

- Vergelijk de **kaart van Braun** met de **kaart van Ferraris**. Volgt de Steenweg nog altijd hetzelfde traject?
☐ ja ☐ nee
- Op de kaart van 1910 zie je een 'witte' zone naast de Steenweg, wat wil zeggen dat er geen huizen meer staan.
 - Wat is deze 'witte' zone?
☐ een park
☐ een wijk die pas is afgebroken
 - Aan de andere kant van deze 'witte' zone, aan de noordkant, zie je een nieuwe, gebogen straat, de Coudenbergstraat. Waarom heeft men deze nieuwe straat met een bocht aangelegd?
☐ om de helling van de straat te verminderen
☐ om de omgeving aangenamer te maken voor de bewoners
- Wat blijft er vandaag over van deze oude Steenweg?
 - Op de actuele kaart zijn reeds twee delen van de oude Steenweg aangeduid in oranje. Zoek het derde stukje dat vandaag nog bestaat en markeer het in oranje.
 - Welke straat is dit vandaag?
☐ Hofbergstraat
☐ Naamsestraat
☐ Regentschapsstraat

